P2-PP-3

การบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพในผู้ป่วยโรคเบาหวาน ตำบลแก้งสนามนาง อำเภอแก้งสนามนาง จังหวัดนครราชสีมา

ปาจรีย์ สร้อยศรีฉาย*

บทนำ : เบาหวานเป็นโรคเรื้อรังและก่อให้เกิดภาวะแทรกซ้อนในหลายระบบของร่างกาย การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ระบบการสื่อสารและการโฆษณา ได้ส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อการบริโภคของคนไทย ในปัจจุบันพบปัญหาผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพที่ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภคจำนวนมาก **วัตถุประสงค์:** เพื่อศึกษาการบริโภคและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพในผู้ป่วยโรคเบาหวาน **วิธีการวิจัย:** การวิจัยเชิงวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยโรคเบาหวาน ต.แก้งสนามนาง อ.แก้งสนามนาง จ.นครราชสีมา ทุกคนที่มารับบริการในโรงพยาบาลแก้งสนามนาง ยินยอมสมัครใจให้ความร่วมมือในการศึกษา และไม่มีความบกพร่องในด้านการรับรู้และสามารถสื่อสารภาษาไทยเข้าใจ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไป แบบทดสอบความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ และการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ทดสอบความเชื่อมั่นแบบทดสอบความรู้และทัศนคติ โดยวิธีอัลฟาของครอนบราค เท่ากับ 0.59 และ 0.88 ตามลำดับ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 1-30 มิถุนายน พ.ศ. 2555 เวลา 8.00-12.00 น. รวมทั้งหมด 57 ราย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และสถิติวิเคราะห์ได้แก่การทดสอบไคสแควร์ **ผลและสรุปผล:** กลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 57 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 73.7, มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 86.0, อาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 61.4, มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 43.9 และมีโรคอื่นที่เป็นร่วม ร้อยละ 80.7 ซึ่งโรคอื่นที่เป็นร่วมมากที่สุด คือ โรคความดันโลหิตสูง (ร้อยละ 64.9) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับทราบและเข้าถึงข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพ ร้อยละ 98.2 ซึ่งสื่อโฆษณาในการเข้าถึงข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพมากที่สุดคือ วิทยุ ร้อยละ 96.5, ระดับความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 38.6 และระดับทัศนคติอยู่ในระดับดี ร้อยละ 47.4 กลุ่มตัวอย่างมีการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพในระยะเวลา 1 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 17.5, ผลิตภัณฑ์ที่บริโภคส่วนใหญ่คือน้ำผลไม้ที่อ้างสรรพคุณรักษาโรค ร้อยละ 7.0, ระยะเวลาการบริโภค 1 – 6 เดือน ร้อยละ 14.0, ราคาขายของผลิตภัณฑ์ที่บริโภค 2,000 – 5,000 บาท ร้อยละ 7.0, แหล่งจำหน่ายซื้อจากตัวแทนขายตรง ร้อยละ 5.3, การตัดสินใจบริโภคตัดสินใจด้วยตนเอง ร้อยละ 7.0, การรับรู้ข่าวสารผ่านทางตัวแทนขายตรง ร้อยละ 7.0, ผลการบริโภคผลิตภัณฑ์ได้ผลเหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ร้อยละ 10.5, มีแนวโน้มหยุดบริโภคในอนาคต ร้อยละ 8.8 เมื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ พบว่า ระดับทัศนคติเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์สุขภาพและการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพของบุคคลในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง มีความสัมพันธ์กับการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนปัจจัยอื่นๆที่ศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ ดังนั้นควรให้ความรู้และปลูกฝังทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพแก่ผู้ป่วยและญาติของผู้ป่วย และควรปลูกฝังจริยธรรมแก่ตัวแทนจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เพื่อให้เกิดการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพที่เหมาะสม

คำสำคัญ: การบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ, ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ, ปัจจัย, ความรู้, ทัศนคติ

กลุ่มงานเภสัชกรรมและคุ้มครองผู้บริโภค โรงพยาบาลแก้งสนามนาง อ.แก้งสนามนาง จ.นครราชสีมา 30440
***ติดต่อผู้นิพนธ์:** Tel: 044-339083-5 ต่อ 109, Fax: 044-339083,
E-mail: pajaree.ps@gmail.com

P2-PP-4

ความร่วมมือในการใช้ยาและพฤติกรรมทางเพศของผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวี ในยุคของการเข้าถึงการรักษาด้วยยาต้านไวรัสเอดส์อย่างถ้วนหน้า

ศันสนีย สินารักษ์ *

บทนำ: จากนโยบายสนับสนุนยาต้านไวรัสเอดส์โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ส่งผลให้ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงการรักษาด้วยยาได้มากขึ้น การศึกษานี้เป็นการศึกษาภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการใช้ยาและพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของผู้ป่วยในยุคที่ง่ายต่อการเข้าถึงการรักษาด้วยยา **วิธีการ**: กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวีที่ได้รับยาต้านไวรัสเอดส์ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ สถิติเชิงพรรณนาที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงวิเคราะห์ ได้แก่ chi-square ,t-test และ logistic regression **ผลการศึกษา**: จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 400 คน ในโรงพยาบาล 5 แห่งในจังหวัดตรัง พบว่าร้อยละ 87.3 ติดเชื้อจากการมีเพศสัมพันธ์ ความร่วมมือในการใช้ยาต้านไวรัสเอดส์วัดโดยวิธีคำนวณจากเม็ดยาที่เหลือ และวิธี visual analoge acale (VAS) มีความร่วมมือในการรับประทานยาเฉลี่ย 97.1±4.2 และ 90.3±9.2 ตามลำดับ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความร่วมมือในการใช้ยา ได้แก่ ขนาดของโรงพยาบาล (OR=3.31,95%CI: 1.89-5.76,p<0.001) การมาตามแพทย์นัด(OR=2.05, 95%CI: 1.13-3.71 ,p < 0.05) กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 69.8 ยังคงมีเพศสัมพันธ์หลังจากทราบว่าตนเองติดเชื้อ โดยร้อยละ 37.3 มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในช่วง 3 เดือนที่ผ่านมาโดยมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง คือ ระยะเวลาที่ใช้ยา (OR=1.01, 95%CI: 1.003-1.02,p<0.05) การเปิดเผยผลเลือดต่อคู่นอน(OR=3.92, 95%CI: 1.46-10.5,p<0.05) การทราบผลเลือดของคู่นอน (OR=0.33, 95%CI: 0.12-0.92,p<0.05) รวมถึงการให้ความร่วมมือในการรับประทานยามากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 95 (OR=4.78, 95%CI: 2.54-8.98,p<0.001) **สรุปผล**:การให้คำแนะนำเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องทำให้เข้มข้นในผู้ป่วยที่ได้รับยา โดยเฉพาะกลุ่มผู้ป่วยที่มีความร่วมมือในการใช้ยาต่ำ เพื่อลดโอกาสของการแพร่เชื้อดื้อยา

คำสำคัญ : ยาต้านไวรัสเอดส์ ความร่วมมือในการใช้ยา พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา
***ติดต่อผู้นิพนธ์:** Tel: 0817887702,Fax: 075272064,
E-mail:sunnypond@hotmail.com